

№ 239.

Kalendarzyk tygodniowy:

Piąt. św. Wiktora M.
Sob. św. Łukasza.
Niedz. św. Jana Kant.
Pon. św. Ireny.
Wt. św. Urszuli P.
Śr. św. Kordali.
Czw. św. Seweryna.

Wschód słońca godz. 6 m. 28
Zachód słońca godz. 5 m. 02
Dług. dnia godz. 10 m. 34
Długość dnia godz. 6 m. 11

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40.
Półrocznie „ 3 „ 76

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10.

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 593

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Piątek, dnia 17 października 1913 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minko
w Zgierz, w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu

CENY OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Sala Koncertowa (DZIELNA 18) Sala Koncertowa

W sobotę dnia 18 października 1912 roku JEJYNY WIELKI KONCERT Kamila Saint-Saënsa

w charakterze dyrygenta i wykonawcy ze współudz. Warszawskiej Orkiestry Filharmonijnej pod dyrekcją ZDZISŁAWA BIRNBAUMA.

Bilety do nabycia w kasie Teatru „Thalia“ (Dzielną 18) w dniu zaś koncertu w kasie Sali Koncertowej. Początek o 8¹/₄ wieczorem.

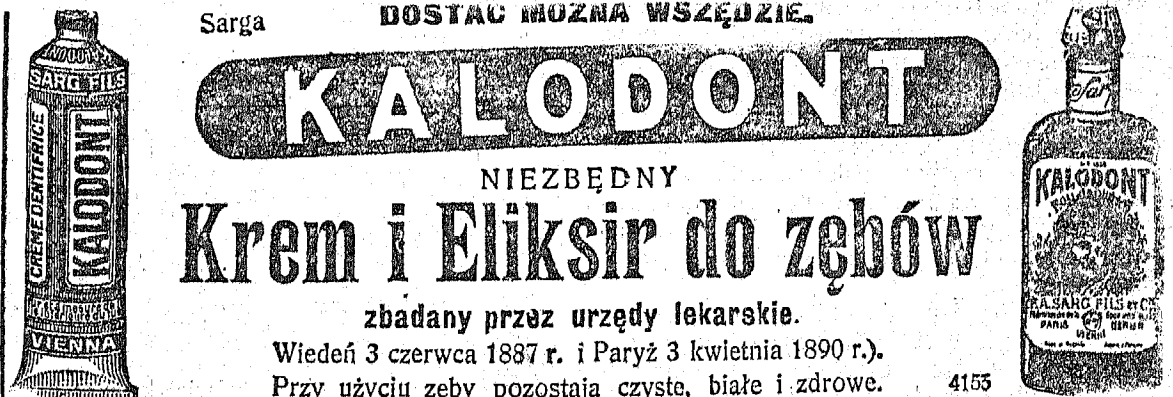
Na dochód kasy Techników WYSTAWA TECHNICZNA

„ŚWIATŁO RUCH, CIEPŁO”

Warszawa Nowy Świat № 19 Warszawa Nowy Świat № 19

Liczne atrakcje naukowe. Objasnienia specjalistów. Kinematograf naukowy i przemysłowy. Koncerty orkiestry W. S. O. Wejście 35 kop., dla dzieci i uczniów 20 kop. Wystawa otwarta od godz. 12-ej w poł. do godz. 12-ej w nocy. 3149

Sarga DOSTAC MOZNA WSZĘDZIE.

KALODONT

NIEZBĘDNY
Krem i Elixir do zębów

zbadany przez urzędy lekarskie.
Wiedeń 3 czerwca 1887 r. i Paryż 3 kwietnia 1890 r.).
Przy użyciu zęby pozostają czyste, białe i zdrowe. 4153

THISBE PARFUM PERSISTANT
PARIS ED. PINAUD 2949

Dr. med. J. Szwarcwasser
Choroby wewn. i nerw. Specjalista chor. żo-
ładka, kiszek i przemiany materii 5285
Powrócił.

Puczająca agitacja.

Śledzenie odgłosu procesu Bejlisa — pisać „Gazeta Warszawska” — w całym świecie doprowadza do pouczających wniosków. Jesteśmy świadkami takiego samego ujawnienia solidarności żydowskiej i wpływów żydowskich, jak w

sprawie Dreyfusa. I w jednym i w drugim wypadku żydzi uznali, że chodzi o ich honor, jako całości, o ich stanowisko w społeczeństwach, wśród których żyją i wystąpili z właściwym sobie nerwowym podnieceniem, jako potężna solidarna zbiorowość. Pragną oni opinii powszechnej narzucić pogląd, że proces kijowski jest faktem epokowej doniosłości, wobec którego w cień pogrążyć się winny wszystkie inne sprawy publiczne, znajdujące się na porządku dziennym. Wszak „Dien”, petersburski organ żydowski, w tonie obrażonej etyki zarzucił prasie polskiej, że zbyt obojętnie traktuje rozprawę sądową w Kijowie, w których dotychczas przeważnie występują męty społeczne.

Dzienniki żydowskie chwają się, że w rozmaitych zakątkach kraju rozchwytywane są przez żydów sprawozdania z procesu Bejlisa, że na znak protestu strajkują robotnicy żydowscy, że w synagogach i domach modlitwy odbywają się nabożeństwa, że pobożni chasydzi pościili, gdy rozpoczęły się posiedzenia sądowe. To samo działo się zresztą w czasie sprawy Dreyfusa; prasa żydowska jeszcze niemal wówczas nie istniała,

a jednak w najbardziej zapadłych mieścinach Królestwa Polskiego żydzi dokładnie byli poinformowani o przebiegu procesu, znali nazwiska i role poszczególnych osób, występujących w tej sprawie, pościili, modlili się i zbierali składki.

Poruszyli się teraz również żydzi całego świata. Zgromadzenia protestujące odbyły się tutaj są przygotowywane w stolicach europejskich, wielcy rabini wszystkich części świata wydali odezwy, żydzi amerykańscy przemawiali na zgromadzeniu protestującym we Lwowie. Zachowanie się żydów w jaskrawy sposób oświeciła teorię i praktykę zarówno t. zw. asymilatorów jako i socjalistów żydowskich. Wszyscy ci rzekomi francuzi, niemcy, jankesi, którzy starają się niczem nie odróżnić od rdzennych obywateli danego kraju, którzy są bardzo wolnomyślni, poczuli jaknajsińszą solidarność z ciemną rzeszą ghetta „rosyjskiego”, którą prokurator oskarża o zbrodniczy fanatyzm sekciarski. Socjaliści żydowscy, którzy należą zazwyczaj do najprawowierniejszych, najradykałniejszych wyznawców marksizmu, zapomnieli o wpajanych w masy robotnicze doktrynach, zapomnieli o tem, że rzekomo nie istnieje solidarność narodowa, ani żadna wspólność interesów poszczególnych klas społecznych i stanęli w pierwszych szeregach, manifestujących i protestujących przeciwko oskarżeniom plemienia i religii żydowskiej o mordy rytualne.

Solidarność żydowska jest rzeczą powszechnie znaną. Ciekawsze daleko jest solidaryzowanie się z agitacją żydów licznych kół społecznych w Europie zachodniej, co świadczy o wpływie żydów na rozmaite organy opinii i organizacje. W sprawie Dreyfusa zbiegły się interesy żydowskie z interesami radykalistów francuskich, kierowanych przez Wielki Wschód, którzy pragnęli pochwycić władzę w Rzeczypospolitej francuskiej w swoje ręce. W sprawie Bejlisa tej zbieżności widocznej niema, istnieje tylko możliwość postępowania się frazeologią humanitarną. Wpływy żydowskie potrafiły jednak obudzić wielkie zainteresowanie opinii publicznej i urabiać ją w duchu przez siebie pożądanym. Prasa wykazuje od dawna szczególne przejęcie się sprawą kijowską; na zjazdach lekarzy w Londynie, lekarzy i przyrodników niemieckich w Wiedniu odczytano referaty o ekspertyzie lekarskiej z powodu zagadkowego morderstwa Juszczyńskiego i protestowano przeciwko wnioskowi eksperta kijowskiego o mordzie rytualnym; zebrano liczne protesty wybitnych osób, w tej liczbie i protest „słowian-

ski" — wolnomyślnych profesorów czeskich.

Socjaliści, których żydzi u nas uważają za wiernych sprzymierzeńców, urządzili w niektórych miejscowościach państwa demonstracyjne bezrobocie; do międzynarodowego biura socjalistycznego zwrócili się z żądaniem zorganizowania protestów przez całą „Międzynarodówkę”.

Niejednokrotnie można było zauważyć, że rozmaite organizacje postępowe i wolnomyślne, że rozmaici przedstawiciele radykalizmu są specjalnie wrażliwi na pewne fakty niesprawiedliwości lub ucisku, gdy inne objawy analogiczne, lecz daleko jaskrawsze nie wywołują w nich reakcji uczuciowej. Zwłaszcza doniosłe echo znajduje agitacja, wszczęta przez żydów. Widzieliśmy niedawno, jak mniej lub więcej głośni przedstawiciele radykalizmu, nie zadawszy sobie trudu zbadania sprawy, wyrażali swoje potępienie akcji, zmierzającej do odzyskania naszego kraju.

Nowa panama na Węgrzech.

Spadek po Lucacsu, byłym prezydencie gabinetu węgierskiego, nie wyczerpał się jeszcze, ale obecny prezydent gabinetu nie chce go przyjąć. Inwentarz tego spadku obejmuje pomiędzy innymi obietnicę, którą od Lucacsa otrzymało towarzystwo akcyjne dla ruchu przemysłowego, a która polegała na tem, że wspomniane towarzystwo w zamian za złożone sumy 1½ miliona na cele wyborcze rządowej partji pracy miało otrzymać koncesję na założenie domu gry w Budapeszcie, na uroczej wyspie Małgorzaty.

Jak twierdzą pisma opozycyjne, między innymi „Pesti Hirlap“ i „Pesti Naplo“, Lukacs miał zapewnić, że da wypracować statut i oświadczył, że statut ten będzie zatwierdzony na wiosnę roku 1914, także na wypadek jego ustąpienia.

W sprawę tę wmieszanych jest wiele osobistości wybitnych, a także ziem bar. Fejervary'ego hrabia Karol Kornis, jako prezes towarzystwa, które miało założyć wspomniany dom gry. Lucacs złożył wobec hr. Kornisa oświadczenie, że postara się, aby także jego następcą hr. Tisza, który już jako prezydent Izby posłów interesował się tą sprawą, przyjął na siebie to zobowiązanie Lucacsa.

Po upadku Lucacsa, skutkiem procesu z Desym, konsorcjum brukselskie, które miało objąć akcje tego towarzystwa, dowiedziało się za pośrednictwem austriackiego poselstwa, że hr. Tisza nie zatwierdzi statutów tego towarzystwa. Powodem tego, według doniesienia pism miało być sprzeciwienie się duchowieństwa i sfer wojskowych, a także i okoliczność, że rząd austriacki cofnął wszystkie pozwolenia na utworzenie domów gry w austriackich miejscach kąpielowych.

Towarzystwo zwróciło się wówczas do Lucacsa z prośbą o interwencję. Lucacs miał oświadczyć najpierw, że postara się o to, aby Tisza dał zezwolenie na otwarcie domu gry, później zaś powiedział: „Wierście mi panowie, że nie ja jestem oszustem, lecz ja zostałem oszukany”.

W sprawę tę ma być wmieszany także były minister spraw wewnętrznych Kristoffy. Towarzystwo, które miało urządzić dom gry, jak wiadomo już z telegramów „Rozwoju“, wniosło obecnie pretensje o odszkodowanie, względnie o zwrot wypłaconych prowizyj i kwot wpłaconych do kasy stronnictwa, jakoteż pieniędzy, ofiarowanych już na inwestycje. Kwoty te mają wynosić razem cztery miliony koron.

Szpiegostwo Krzemienieckiego.

Smutna sensacja, którą wywołało aresztowanie we Lwowie Leona Krzemienieckiego, szpiega, odsłania szczegóły wprost potworne. Gromadził on pamiętki z powstania r. 1863, a równocześnie ofiarował się ościennemu mocarstwu z gotowością napisania broszurki, zohydzającej to powstanie. Listy w kwestjach szpiegowskich, pisane po niemiecku, wysyłał na ręce osób trzecich, co do których toczą się energiczne dochodzenia policyjne. Część takich listów skonfiskowano u Krzemienieckiego podczas rewizji. W jednym z nich pisze między innymi:

„In meinem Besitze befinden sich die Memoiren des Obersten des 1863 Aufstandes Rebajto-Kalita, welche jetzt nach meinen Anweisungen in „Słowo Polskie“ gedruckt werden.“ („Słowo Polskie“ w dzisiejszym wydaniu wyjaśnia, że rzecz o Rebajle-Kalicie drukował w „Słowie“ p. Aleks. Medyński, który odpis rękopisu darował Krzemienieckiemu).

Krzemieniecki dopuszczał się także szpiegostwa wojskowego, informował obcy sztab generalny o translokacjach wojsk, wysyłał mobilizacyjne mapy kolejowe, wydawał opinie o ważności punktów strategicznych. Były to widocznie rzeczy ważne i cenne dla chlebobawców, skoro w korespondencji Krzemienieckiego ze sztabem generalnym czytamy: „Ihre Stiche dankend erhalten. Welche Stiche können Sie noch liefern?“ (Pańskie szkice z podziękowaniem otrzymaliśmy. Jakie szkice możesz pan nam dostarczyć?)

W materyałach obciążających znajduje się cały szereg listów szpiegowskich Krzemienieckiego. Ostatnie z nich nie doszły już rąk adresatów, przychwycono je bowiem na lwowskiej poczcie. W ostatnim z listów pisał Krzemieniecki, że dostarczy wiadomości o punktach strategicznych i dołączył małą, na kalce rysowaną, mapkę.

Krzemieniecki przybył do Lwowa przed kilku miesiącami. Przez szereg lat przebywał w Stanisławowie, gdzie, zaopatrzony w legitymację delegata Tow. uczestników powstania, nawiązał liczne nici z żyjącymi uczestnikami i poważanymi rodzinami w kraju, zbierał rozmaite pamiętki rodzinne, zwłaszcza odnoszące się do r. 1863, jak niemniej nawiązał stosunki z emigracją w Szwajcaryi i Paryżu. Zbiory jego rosły z każdym rokiem. Drzwi do niejednego poważnego domu otwierała mu legitymacja „delegata“, w którą zaopatrzony, usłużnością i gładkością w obejściu zjednywał sobie tych, którzy nie przecuwaliby, aby był zdolny do tak potwornej roli.

W ubiegłym roku przeniesiony został Krzemieniecki ze Stanisławowa do Tarnopola, gdzie pracował w kolejowej sekcji technicznej niedługo, bo już z początkiem bieżącego roku wniósł podanie o roczny urlop, miał bowiem zamiar przesiedlić się do Lwowa, gdzie mu obiecano miejsce w Wydziale krajowym.

Obracał się przedewszystkiem w sferach uczestników powstania styczniowego, z którymi pozostawał w ciągłej korespondencji. Występował w niej najzwyklejsze nazwiska weteranów, otoczone ciężką ogólną; na wezwanie z jego strony nie szczędzili oni swych wrażeń, często nadsyłałi obszernie pamiętniki, pomieszczone na tegorocznej wystawie. Opowiadał wokoło, że nawiązał stosunki w Warszawie w celu nabycia zbioru odezw Rządu Narodowego, dokumentów i aktów, odnoszących się do ostatnich chwil powstania, w tym też celu — jak mówił — jeździł do Warszawy.

Do Warszawy wyjeżdżał kilkakrotnie, a w kołach znajomych opowiadał o swych wyprawach do Warszawy w celu odszukania tajemniczych papierów Rządu Narodowego. Za temi papierami, z narażeniem swej osoby, poczynił szerokie poszukiwania w piwnicach kilku domów, pamiętających jeszcze czasy ostatniego powstania. Po raz ostatni w tym celu wybrał się do Warszawy z początkiem czerwca i mimo największych trudów i niebezpieczeństw, nic jakoś nie znalazł.

Wielu wierzyło tym opowiadaniom, a nikt nie domyślił się, że są one tylko pokrywką jego niecznej roboty.

Ku czci Księcia Józefa Poniatowskiego.

Prace około przygotowania głównego obchodu postępują szybkim tempem. Kraków powita w swych murach szereg wycieczek i gości całej Polski. W uroczystym obchodzie wezmą także czynny udział górale, a mianowicie związek druzyn podhalańskich z d-rem Wasiewiczem na czele i górale szczawnicy. Po raz pierwszy wystąpią drużyny Bartoszone i Skauci, deputacje kolek rolniczych i rad gminnych z parafii Modlnicy z dętą muzyką włościańską w strojach krakowskich i chórem włościańskim mieszanym, deputacja ziemi tarnobrzeskiej (40 osób) z postem

hr. Lasockim na czele i t. d. Oprócz tego przybędą różne delegacje z różnych stron Polski.

Kraków przybierze odświętną szatę. Mieszkańcy miasta Krakowa na czas uroczystości (18 i 19 b. m.) udekorują swoje domy, a okna zaopatrzą w jubileuszową nalepkę, którą wydała „Straż Polska”.

Obchód rozpocznie się w sobotę o godzinie 12-ej w południe uroczystym otwarciem wystawy pamiątek po ks. Józefie w Tow. Przyj. Sztuk Pięknych.

O godz. 3½ po południu odda hołd księciu Józefowi młodzież uniwersytecka wraz z gronem profesorów. Obchód ten odbędzie się w auli Wszechnicy. Komitet akademicki dokłada usilnych starań, by obchód ten wypadł jaknajlepiej. Bilety wstępu na powyższy obchód nabywać można w Coll. Novum.

O godz. 7-ej wieczorem rozpocznie się uroczysta Akademia w wielkiej sali starego teatru. Ze względu na liczne zapytania nadmieniamy, że bilety wstępu na Akademię można nabywać w lokalu „Straży Polskiej”.

Henryk Sienkiewicz wskutek niedomagania, jakiemu uległ i konieczności wzięcia udziału w staraniach o uzyskanie pozwolenia na zbieranie składek dla głodnych w Galicyi, zmuszony jest obecnie pozostać w Warszawie. Do Krakowa więc na uroczystość ks. Józefa Poniatowskiego nie wyjedzie.

Arcybiskup w Łodzi.

Wczoraj po mszy św. w Dobroczyńności podczas której wykonała pieśń „Lutnia”, przedstawiła się Arcybiskupowi delegacja tego stow. z prezesem d-rem Łuczyckim na czele. J. E. przyjął lutnistów bardzo serdecznie, wysłuchał przemówienia prezesa d-ra Łuczyckiego i łaskawie na nie odpowiedział, zachęcając do pracy nad pieśnią polską.

O godz. 12 w południe przedstawiła się delegacja II T-wa pożyczkowo-oszczędnościowego w osobach pp. J. Jarzębowski, St. Łukomskiego i St. Zielińskiego; po odpowiednim przemówieniu wręczono J. E. ostatnie sprawozdanie z czynności Towarzystwa.

J. E. Arcybiskup zwiedził także gazownię miejską, oprowadzany przez dyrektora C. Świerczewskiego, po południu zaś odwiedził szkołę handlową kupiectwa łódzkiego. Tu witali arcypasterza prezes Rady opiekuńczej szkoły J. E. Edward Herbst, p. Wilhelm Hordliczka i p. Stanisław Jarociński oraz gremium rady opiekuńczej szkoły, nauczyciele i wszyscy uczniowie. Dostojny Gość zwiedził szczegółowo gmach szkolny i przyjął w darze od Rady opiekuńczej album tego gmachu.

Wieczorem o godz. 7-ej ks. Arcybiskup przybył do kościoła św. Stanisława Kostki, witany serdecznie przez duchowieństwo i zgromadzonych wiernych.

Kościół na przyjęcie księcia kościoła, bardzo starannie udekorowano. Prezbiterium około wielkiego ołtarza ubrano roślinami egzotycznymi, a całość uzupełniało efektowne oświetlenie ołtarzy i całego kościoła światłem elektrycznym. Wczoraj także po raz pierwszy zajaśniał żyrandol, ofiarowany przez kelnerów łódzkich. Jest to kolos wagi 48 pudów o 180 płomieniach, a każdy płomień o sile 25 świec. Średnica żyrandola przeszła 6 łokci. Tak dużego żyrandola nie posiada ani jeden kościół w Królestwie. Wykonała go artystycznie firma krajowa B-ci Łopińskich w Warszawie.

Po przybyciu do kościoła i odprawieniu modłów, ks. proboszcz prałat Tymieniecki w obszernym przemówieniu zaznajomił J. E. z historią budowy kościoła, z ofiarnością parafian, a w szczególności robotników, którzy nawet w najkrytyczniejszych czasach pamiętali o kościele.

Następnie J. E. z ambony przemawiał do zebranych, zachęcając do miłości braterskiej i udzielił wszystkim błogosławieństwa Arcypasterskiego.

KALENDARZYK TERMINOWY.

MIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Znatysława. Ju-tro Bratumiła.

TEATR POLSKI. (Cegielniana nr 63). Dziś „Karpaccy górale” Korzeniowski. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Lena”. Początek o g. 5 pp. — „Szalawila”, krotoczwila Abramowicza i Roszkowskiego. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16). Dzisiaj „Piękna Helena”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Romantyczna żona”. Początek o godz. 5 pp. — „Kryśka leśniczanka”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dzisiaj pos. starsz. Zgrom. majstrów malarzów (Nawrot nr. 20) o g. 5 pp. — Pos. sekcji przyrodniczej przy Stow. naucz. chrz. (Konstantynowska 5) o godz. 8 wiecz.

— Jutro zebr. członków gminy adwentystów (ul. Andrzeja nr. 19) o g. 11 rano.

POGADANKA. Jutro pogadanka fachowa sekcji tkackiej Stow. majstrów fabrycznych gub. piotrkowskiej, w lokalu własnym (Nowy Rynek 6) o godzinie 8 wieczorem.

„LUTNIA” (Piotrkowska 108). Jutro w lokalu własnym wieczór muzyczny połączonych Towarzystw „Lutni” i „Tow. im. Chopina”. Początek o godzinie pół do 9 wiecz.

TOW. ZWOL. SPORTU. (Piotrkowska nr. 108). Jutro wieczór taneczny. Pocz. o g. 9 wiecz.

KONCERT. Jutro (w sali koncertowej, Dzielna nr. 18). koncert Saint Saensa z udziałem orkiestry Filharmonii warsz. pod dyr. Dż. Birnbauma.

MUZEUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91). otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godz. 12 w poł. do 10 wiecz.

Jutro dzień nieprotestowy.

KRONIKA.

(—) Statystyka strajków. „Wiecz. Wr.” pisze: nadając ważne znaczenie otrzymywaniu ścisłych i dokładnych wiadomości o strajkach robotników, wydział przemysłowy ministerium handlu i przemysłu okólnikiem polecił starszym inspektorom fabrycznym składać co miesiąc informacje o ruchu strajkowym w fabrykach i zakładach przemysłowych.

O każdym strajku powinny być informacje następujące: czas wybuchu strajku, liczba strajkujących, przyczyny strajku, czas trwania, ilość dni straconych wskutek strajku; wyniki strajków.

(—) Prawo cmentarne. Ministerium spraw wewnętrznych składa Dumie projekt prawa o cmentarzach.

Projekt omawia między innymi nie tylko sprawę urządzania cmentarzy, lecz także krematoryjów.

Potrzeba wprowadzenia spalania trupów uzasadniana jest korzyściami sanitarnymi i ekonomicznymi.

(—) Przemycanie broni. Wobec skasowania w niektórych miejscowościach ochrony wzmożonej, komory celne zwróciły się z zapytaniem, czy i nadal obowiązuje rozporządzenie z r. 1906, aby za zatrzymanie u osób na stacyach i punktach pogranicznych broni, pociągać podróżnych takich do odpowiedzialności administracyjnej. Departament celny zawiadomił tutejsze komory celne, że wspomniane przepisy zachowują moc swoją i nadal tylko w tych miejscowościach, w których gubernatorowie na mocy przepisów o ochronie wydali w tej sprawie przepisy obowiązujące.

(—) Choroby poborowych. Wobec tego, że wiele osób, podlegających powołaniu do służby wojskowej, w celu niestawienia się do urzędu poborowego przedstawia świadectwa prywatnych lekarzy, iż chorują, ministerium spraw wewnętrznych zawiadomiło okólnikowo gubernatora warszawskiego, że świadectwa lekarskie odtąd powinny być wydawane w ten sposób, że osoba chcąc otrzymać świadectwo o chorobie, powinna zwrócić się do miejscowej policji, a w Królestwie Polskim nawet do wójtów gmin. Oględzin lekarskich dokonywa lekarz rządowy w obecności policji. Wydawszy świadectwo, policja powinna ustanowić nad chorym nadzór i po uzdrowieniu podlegającego poborowi przedsiębrać kroki, aby stawił się w urzędzie poborowym, w przeciwnym razie policja ma pociągnąć winnego do odpowiedzialności.

(a) W sprawie przewozu towarów. Ministerium handlu i przemysłu nadesłało do łódzkiego komitetu handlu i przemysłu do oceny i opinii projekt normalnych przepisów, dotyczących warunków przewozu, przyjmowania i przechowywania towarów, jak również odpowiedzialności towarzystw żeglugi parowej wobec właścicieli

określonych, ekspedytorów i właścicieli towarów.

Ze względu na ciągłe stosunki Łodzi z portami Bliskiego Wschodu, projekt powyższy ma poważne znaczenie dla przemysłu i handlu łódzkiego.

W przedmiocie tym zwołane będą narady z udziałem przedstawicieli handlu i przemysłu.

(a) Z przemysłu. Jak nas informują sfery miarodajne, produkcja jedwabiu sztucznego wzrosła w ostatnich czasach o 50%.

Lubo zapotrzebowania są znaczne u nas, istnieje tylko jedna fabryka jedwabiu sztucznego w Tomaszowie, która obsługuje fabrykantów łódzkich, zaspokajając tylko częściowo ich potrzeby.

Blisko 80% jedwabiu sztucznego fabrykanci sprowadzają z zagranicy, nie bacząc na wysokie cło, jakie obecnie zostało nałożone.

Ceny jedwabiu sztucznego poszły w górę, mimo to jednak na rynku panuje znaczne ożywienie i dokonywane są liczne transakcje.

(a) Zawieszenie wypłat. Zawiesiły wypłaty: w Petrowsku „Dom handlowy F. Aleksandrowskiej i S-ka”, pasywa wynoszą 200,000 rb.; w Petersburgu „L. M. Markowski”, pasywa dochodzą do 75,000 rb.; w Odesie „I. Kaufman”, pasywa obliczają na 50,000 rb.; w Możajsku „A. I. Fajersztajn”, pasywa wynoszą 70,000 rb.

(a) Z komitetu robót publicznych. Wczoraj o godz. 5 po południu, w lokalu przy ul. Wólczańskiej № 95, odbyło się pod przewodnictwem p. Teodora Meyerhoffa, posiedzenie komitetu wykonawczego robót publicznych.

Postanowiono, aby pozostały z ul. Milsza szaber zużyty został do naprawy szosy karolewskiej.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie inżyniera Trzczińskiego, dotyczące budowy kanału od ul. Leszno do szosy karolewskiej. Ułożone zostały rury betonowe 80 cent. średnicy, na przeźreni 30 sążni.

Wysłuchano zażaleń przedsiębiorców asenizacyjnych pp. Dalmana, Kotlina i Weinerja, z powodu złych dróg, uniemożliwiających wywóz nieczystości do miejsc wskazanych przez magistrat, oraz stawianych obecnie przeszkód ze strony właścicieli Karolewa, dokąd w ostatnich czasach nieczystości te były zwożone.

Sprawa zabrukowania tych dróg jest bardzo pilna ze względu na przepełnienie nieczystościami dołów kloacynnych w poszczególnych domach. Wobec zbliżającej się epidemii cholery staje się to tem naglejsze.

Uchwalono prosić prezydenta, żeby zarządził udogodnienia dla wywózki ekskrementów miejskich.

(a) Z magistratu. Pod przewodnictwem prezydenta miasta i przy udziale radnych i inżynierów miejskich odbyło się wczoraj posiedzenie, na którym rozważano doniosły dla rozwoju naszego miasta projekt połączenia ul. Nowomiejskiej z ul. Wschodnią.

W myśl powziętej uchwały, cała przestrzeń po wykupieniu na ten cel gruntów w drodze dobrowolnej sprzedaży lub wywłaszczenia, zostanie zniwelowana i przeprowadzony będzie kanał; po obu stronach ulicy urządzone zostaną aleje wysadzone drzewami, a pośrodku skwer dla wygody publiczności. Istniejące dotychczas stragany nad rzeką Łódką zostaną zniesione.

Po zatwierdzeniu projektu inżyniera miejska przystąpi natychmiast do opracowania planów i kosztorysu robót.

Z kolei obradowano nad wprowadzeniem ustanowionego już typu chodników i postanowiono w tej sprawie wydać okólnik do wszystkich właścicieli domów; wzywający do zaprowadzenia według wskazówek inżynierii, nowych chodników we wszystkich dzielnicach miasta.

(a) Z komisji szkolnych. Na ostatnim zebraniu komisji szkolnej szkół ogólnych miejskich i niemieckiej rozpatrywano deklaracje nadesłane przez Towarzystwa akcyjne na nieprawidłowe jakoby obłożenie podatkiem szkolnym. Między innymi rozważano podanie zarządu Tow. kolei Fabryczno-Łódzkiej, w którym zażądano zmniejszenia określonej składki na 4,600 rubli, przy zastosowaniu innej normy. Komisje odmówiły temu żądaniu. Uwzględniły natomiast żądanie Tow. „Braci Nobel”, które prosiło o zmniejszenie przypadającej od firmy zaległości z 1000 do 500 rb.

Na środowym posiedzeniu niemieckiej komisji szkolnej postanowiono:

1) wypłacać z funduszków szkolnych po rb. 1 kop. 50 miesięcznie każdemu nauczycielowi na koszty związane z przygotowaniem wody przygotowanej do picia dla uczniów;

2) zaprowadzić we wszystkich szkołach elementarnych miejskich gimnastykę, wyznaczając na to godzinę dziennie.

(x) Nabożeństwo. Staraniem Zgromadzenia subjektów malarzskich odbędzie się w kościele św. Krzyża w niedzielę, 19 b. m., jako w dniu patrona Stow. św. Łukasza uroczyste nabożeństwo o godz. pół do 1-ej po południu.

(x) Z T-wa „Uczelnia”. Ogólne zebranie członków Towarzystwa „Uczelnia”, utrzymującego szkołę 8-klasową przy ulicy Nowo-Cegielnianej № 9, odbędzie się w sobotę, 25-go b. m., w gmachu tejże szkoły o godz. 8-ej wieczorem. O ileby zebranie to do skutku nie doszło, następne odbędzie się 8 listopada r. b.

(a) Z Tow. „Wiedza”. Zarząd Towarzystwa „Wiedza” otrzymał od gubernatora pozwolenie na urządzenie szeregu koncertów popularnych.

(a) Z Tow. śpiew. im. Moniuszki. W niedzielę, dnia 19 b. m. w sali jadalnej fabryki I. K. Poznańskiego (Ogrodowa 18) odbędzie się o g. 3 po poł. ogólne zebranie członków Tow. śpiewaczego imienia Moniuszki. Ze względu na ważność spraw, objętych porządkiem dziennym, pożądany jest jaknajliczniejszy udział członków i punktualne przybycie na zebranie.

(x) Z „Lutni”. Z powodu nagłej niedyspozycji dyr. Mazurkiewicza dzisiejsza próba chóru zostaje odwołaną, następną jak zwykle.

(x) Ze stow. handlowców. Dyrektor drużyny śpiewaczej przy stow. wzaj. pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi (Wólczańska 23) prosi wszystkich członków drużyny o konieczne przybycie w sobotę 18 b. m. na lekcję.

Początek próby o godz. 8¹/₂.

(a) Wieczornica. Stowarzyszenie wzajemnej pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi organizuje w dniu 25 października r. b. w lokalu własnym przy ul. Wólczańskiej № 23, wieczornicę, na które złożą się popisy wybitnych sił amatorskich oraz występ drużyny śpiewaczej Stowarzyszenia.

Po wyczerpaniu programu nastąpią tańce.

Początek wieczornicy o 9-ej wieczorem.

(x) Wieczór taneczny. Towarzystwo zwolenników sportu urządza w sobotę, 18 b. m., wieczór taneczny w lokalu przy ul. Piotrkowskiej № 108. Początek o godz. 9-ej wieczorem.

Na wieczornicy nastąpi rozdanie nagród atletom.

(a) Z komisji poborowej powiatowej. Onegdaj ukończono losowanie popisowych z gminy Radogoszcz i Bałut. Po odrzuceniu 53 ulgowych I kategorii, wylosowano 302 bilety. Superrewizya zakończy się w piątek.

(a) Zmiany w biurze powiatowym. Na miejsce kancelisty biura powiatu Juliusza Osiewalskiego delegowano do czynności biurowych przy łódzkiej powiatowej radzie dobroczynności publicznej p. Ludwika Głonka.

(—) Senat a sprawa Macocha. Główny zarząd więzienny zażądał od tutejszej gubernialnej inspekcji więziennej kopii ukazu Senatu, którym skasowany został wyrok warszawskiej izby sądowej w kwestyi zastosowania do Damazego Macocha i innych manifestu z dnia 6 marca r. b.

Jak w swoim czasie podawaliśmy, izba sądowa, stosując ten manifest, zmniejszyła wszystkim oskarżonym karę o trzecią część, na co prokurator wniósł protest do Senatu.

Senat protest uwzględnił i skasował orzeczenie izby, wyjaśnił, że złagodzenie kary wszystkim oskarżonym w sprawie Macocha może być zastosowane tylko wskutek starań przez władze administracyjne, o ile skazani przez dobre swe sprawowanie będą zasługiwali na zastosowanie względem nich manifestu.

(a) Nowy kinematograf na przedmieściu. Icek Grynbaum uzyskał pozwolenie gubernatora piotrkowskiego na urządzenie teatryku kinematograficznego w domu № 9 przy ul. Zgierskiej na Bałutach.

(x) Ze straży. W niedzielę, dnia 19-go b. m., o

mego artykułu skazano na 9 miesięcy za obrażenie policmajstra m. Jelca, Szczesnowicza; w trzeciej sprawie Rozanova skazano na trzy tygodnie aresztu z art. 1088 za wydrukowanie danych ze śledztwa pierwlastkowego w sprawie zabójstwa Thiemowej.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. Akcja ratunkowa dla Galicyi. Namiestnik Korytowski i marszałek krajowy, hr. Gołuchowski, konferują obecnie z przywódcami stronnictw w sprawie akcji ratunkowej dla okolic, dotkniętych klęskami żywiołowymi. Między innymi projektowane jest zaciągnięcie na rynku paryskim pożyczki krajowej w sumie 60 milionów koron po kursie 93.

Zwołanie sejmów. Sejm galicyjski ma być zwołany 30 b. m. i potrwać do 5 listopada. Pierwsze dwa posiedzenia poświęcone będą ukonstytuowaniu się sejmów oraz wyborowi komisji w sprawie reformy wyborczej, dalej — wyborowi komisji budżetowej. Dnia 1 i 2 listopada obradować będą komisje, następnie sejm uchwali ciągłość prac komisji reformy wyborczej, do której albo wydział krajowy, albo też rząd centralny wnieśli własny projekt reformy. Pod tym tylko warunkiem ruszają i ludowcy zgodzili się na zwołanie sejmów. Reszta posiedzeń poświęconych będzie akcji ratunkowej.

Jubileusz bitwy narodów.

WIENIA, 16 października. (P.) Uroczystości jubileuszowe, poświęcone bitwie narodów rozpoczęły się dziś rano z wielką okazałością przy udziale całej ludności stolicy.

Miasto zostało udekorowane odświętnie. Plac, na którym stoi pomnik księcia Schwarzenberga, jak również ulice przylegające, zajęte wojsko załogi Wiednia.

W uroczystości brali udział wszyscy pozostający w służbie czynnej generałowie monarchii austro-węgierskiej, ministrowie i urzędnicy dworscy.

O g. 10 rano cesarz Franciszek Józef, otoczony arcyksiężętami i witany przez lud, przy dźwiękach hymnu, przybył na plac, na którym odbyć się miała uroczystość.

Arcyksiężniczki zajęły miejsca na balkonie klubu wojskowego.

Gdy chór wykonał kantatę, cesarz zbliżył się do pomnika i włożył nań wieniec laurowy.

W chwili tej rozległo się 20 wystrzałów armatnich.

Cesarz rozmawiał z członkami rodziny Schwarzenbergów i Radeckich, zebranych koło pomnika, potem zaś udał się na Ringstrasse, gdzie przed nim przeszło marszem ceremonialnym wojsko i uczniowie szkół wojskowych.

Cesarz przeszedł przed frontem deputacji pułków, które brały udział w bitwie narodów i uczestniczyły w uroczystości ze sztandarami obwiniętymi w laur i ozdobionymi w historyczne trofea wojskowe. Potem cesarz powrócił do Hofburga.

LIPSK, 16 października. (wł.) Socjaliści postanowili zająć wrogie stanowisko wobec uroczystości odsłonięcia pomnika „bitwy narodów”. Z tej okazji zwołują socjaliści zebrania, protestujące przeciw wojnom.

Na dzisiejszym posiedzeniu rady miejskiej doszło do burzliwych scen z powodu interpelacji socjalistów w sprawie zrywania afiszów tego stronnictwa, zapraszających na wiec protestu przeciw odsłonięciu pomnika narodów.

Nieco o telegrafii bez drutu.

Angielskie pismo „The Electrician” donosi, że podczas prób, jakie niedawno temu odbyły się między Tulonem a Paryżem, stwierdzono, że szybkość fal elektrycznych przy telegrafii iskrowym wynosi 295,000 km. a więc równa się prawie szybkości światła, t. j. 312,000 km. w sekundzie.

To samo pismo donosi, że turecka stacja

telegrafu iskrowego w Adrianopolu podczas 153 dni oblężenia nie przestała ani razu funkcjonować, pomimo wysiłków oblegających, aby funkcjonowanie jej przerwać. Przestała ona w tym czasie około pół miliona słów do oddalonego na 200 km. Konstantynopola.

Japończycy, którzy w tak genialny sposób przyswoili sobie zdobycze kultury europejskiej, zaczynają już na wielu punktach przodować swoim nauczycielom. I tak np. zaprowadzili oni u siebie nowy system telegrafu iskrowego, którego wynalazcą jest japoński elektrotechnik Torikata. Jego wynalazek odznacza się nadzwyczajną prostotą pomysłu i łatwością w użyciu. Został on opatentowany prawie we wszystkich państwach europejskich, a także w Ameryce, w Japonii zaś zaprowadzono go na statkach pasażerskich, należących do towarzystw, przez rząd japoński subwencyonowanych.

Nieszczęsne „Zeppelin.”

Berlin, 17 października (wł.). **Dziś rano uległ katastrofie na polu lotniczym w Johannisthalu pod Berlinem balon sterowy systemu Zeppelina „L. II”.**

Szczegóły katastrofy.

Berlin, 17 października (wł.). Balon „L. II”, przeznaczony dla celów marynarki wojennej, wznosił się w powietrze dzisiaj o godzinie 10-ej minut 30 rano.

Pogoda była prześliczna.

Nagle, gdy „L. II” znajdował się na znacznej wysokości, z niewiadomego dotychczas powodu, nastąpił straszny huk.

Balon, rozzerwany na kilka części, runął gwałtownie na ziemię, grzebiąc pod sobą załogę.

Znajdujący się na polu lotniczym w Johannisthalu wojskowi i inne przygodne osoby pospieszyły natychmiast na miejsce wypadku w celu ratowania załogi.

Miejsce katastrofy otoczono wojskiem i nikogo nie wpuszczają.

O katastrofie zawiadomiono bezzwłocznie cesarza Wilhelma.

Wiść o nowej katastrofie balonu Zeppelina wywołała w Berlinie plorunujące wrażenie.

Ofiary.

Berlin, 17 października (wł.). **Liczba ofiar nie jest jeszcze wiadoma.** Władze trzymają ją w tajemnicy. To tylko jest pewnym, że część załogi zginęła na miejscu, część druga zaś, ciężko ranna, walczy ze śmiercią.

Historia balonu.

Berlin, 17 października (wł.). Balon „L. II”, budowany był równocześnie z balonem „L. I”, który niedawno uległ katastrofie na morzu i zatonął. Służbę swoją rozpoczął pełnić dopiero od dwóch tygodni.

TELEGRAMY.

Nowa koncesja.

PETERSBURG, 16-go października. (Pet.) W „Zbiorze praw i postanowień” rządu ogłoszono Najwyższej zatwierdzone wnioski drugiego departamentu Rady państwa o nadaniu towarzystwu Łódzkich elektrycznych kolejek podjazdowych koncesyj na zbudowanie i eksploatację linii Zgierz—Ozorków, Pabianice—Zduńska Wola, Łódź—Brzeziny, Koluszki i Ruda—Piotrków.

Komasacja gruntów.

PETERSBURG, 16 października (wł.). Rada

ministrów uznała za możliwe do przyjęcia i opracowania przez rząd wniosku 30 członków Dumy o przeznaczeniu funduszy na przeprowadzenie robót w celu komasacji gruntów nieukazowych w guberniach Król. Polskiego.

Język rosyjski.

PETERSBURG, 16 października. (wł.) Senat finlandzki opracował projekt wprowadzenia języka rosyjskiego do Instytucji publicznych w Finlandyi.

Skazanie redaktorów.

PETERSBURG, 16 października. (wł.) Izba sądowa skazała redaktorów gazety „Lucz” Ochajina i Kulikowa, oskarżonych z art. 129, na rok twierdzy każdego. Wydawnictwo gazety zostało zamknięte na zawsze.

Sprawa Brunświku.

BERLIN, 16 października. (wł.) W kołach dworskich i dyplomatycznych sensację budzi stanowisko, jakie niespodziewanie zajął następca tronu w kwestyi następstwa tronu księżstwa brunświckiego. Książę, w liście do kanclerza państwa Bethmann-Hollwega, protestuje przeciw objęciu tronu brunświckiego przez swego szwagra, ks. Augusta Ernesta kumberlandzkiego, z nim tenże wyraźnie i urzędowo nie zrzeknie się praw swych do królestwa hanowerskiego.

Protest podoficerów.

ATENY, 16 października (wł.) W armii greckiej 170 podoficerów urządziło demonstrację, protestującą przeciw zatrzymaniu ich w szeregach. Venizelos, dowiedziawszy się o zajściu, nakazał bezwzględna surowość wobec rokoszan.

Podoficerowie stawieni będą przed sąd wojenny.

Zabójstwo przeora.

CHERSON, 16 października (wł.) W klasztorze Biziukowskim, mnich przez zemstę zabił przeora klasztoru Beniamina.

Na miejsce przestępstwa wyjechał gubernator i władze sądowe.

Trzęsienie ziemi.

PETROPAWŁOWSK, 16 października (wł.) W Petropawłowsku na Kamezatec dnia 12 b. m. o godz. 3 min. 20 rano odczuć się dały wstrząśnienia podziemne, trwające 15 sekund.

Echa katastrofy.

LONDYN, 16 października (wł.) Z Cardiffu donoszą. Od dziś rana przerwano dalsze prace w kierunku akcji ratunkowej w szybie „Universal” jako bezowocne.

Liczba ofiar wynosi według ostatnich obliczeń 418. Dotychczas wydobyto 100 zwłok. Śmiercią ojców rodzin dotkniętych zostało 2 tys. osób. W celu zabezpieczenia ich od grożącej nędzy zbierają się liczne składki w całej Anglii.

Straty, powstałe skutkiem katastrofy, obliczają w przybliżeniu na 2½ miliona franków.

Strajk powszechny.

HUELVA, 16 października (wł.) W okręgu Rio Tinto rozpoczął się strajk powszechny.

Gdy robotnicy usiłowali zatrzymać pociąg, raniono żandarma.

Strajkujący żądań określonych nie wystawili.

Z ostatniej chwili.

Rokowania grecko-tureckie.

Ateny, 17 października. (wł.) Nowy delegat turecki w Atenach Sena Edin przybywa w sobotę do Aten z nowymi instrukcjami rządu tureckiego. Dziś odbędzie się ponownie posiedzenie delegatów pokojowych w gmachu ministerium spraw zagranicznych.

Wojownicza prasa.

Ateny, 17 października. (wł.) Prasa turecka wpływa na opinię publiczną w kierunku wojny z Grecją. Ostatnio domaga się ona od rządu wydalenia z Turcji wszystkich greków. Rząd nie daje posłuchu podobnym podszeptom, jest bowiem przekonany, że wydalenie greków spo-

wodowałyby ze strony greckiej niesłychane represalia względem ludności mahometańskiej, zamieszkałej w Grecyi.

Wykrycie spisku.

Konstantynopol, 16 października. (wł.) Obiegają tu pogłoski o wykryciu nowego spisku przeciw rządowi. Pogłoski te znajdują potwierdzenie o tyle, że w ostatnich dniach naczelnik policji konstantynopolańskiej konferował z pułkownikiem Dżemalem bejem i ministrem Talaatem, radząc im zachowywać pewne środki ostrożności.

Król grecki w podróży.

Saloniki, 17 października. (wł.) Król grecki z Seres udał się do Radoliwa, a następnie do Dramy. Podróż jego jest jednym wielkim pochodem tryumfalnym.

Bandy serbskie.

Paryż, 17 października. (wł.) Donoszą tu, że bandy serbskie napadły na Corni Lor (w powiecie białogrodzkim) i spaliły go. Rząd bułgarski wystosował z tego powodu energiczny protest.

Tchórzliwy pułkownik.

Sofia, 17 października. (wł.) Pułkownik Peczew skazany został za tchórzostwo na placu boju i opuszczenie szeregów na 4 lata twierdzy i pozbawienie wszelkich godności honorowych.

Sazonow w Paryżu.

Paryż, 17 października. (wł.) Wczoraj Pichon wydał bankiet na cześć Sazonowa. Było obecne całe rosyjskie ciało dyplomatyczne, wielu ministrów i Delcasse.

Sprawa Brunświku.

Berlin, 17 października. (wł.) Na wczorajszym posiedzeniu rady związkowej uchwalono oddać tron brunświku ks. Ernestowi Augustowi bez jakichkolwiek gwarancji co do jego praw do tronu hannowerskiego.

Nagle zasłabnięcie.

Wiedeń, 17 października. (wł.) Arcyksiążę Ferdynand Karol, który miał się udać na uroczystości lipskie, zachorował nagle.

Nowe Towarzystwo.

Berlin, 17 października. (wł.) Wczoraj zawiązało się tow. studyowania Rosyi.

Tancerka w opałach.

Ateny, 17 października. (wł.) Walka władz celnych z przywozem piór strusich i czaplich trwa. w d. c. Obecnie ofiarą tej walki padła tancerka rosyjska Anna Pawłowa. Celnicy przeszukali wszystkie 124 kuferki nadobnej tancerski i w jednym z nich znaleźli w tajemnym schowanku pięć wspaniałych piór czaplich wartości 3,000 rubli. Pióra te oczywiście uległy konfiskacie. Pawłowa protestowała przeciwko temu tak energicznie, że aż dostała ataku nerwowego. Celnicy powoływali się na ustawy, lecz P. uznała prawa amerykańskie za głupie i barbarzyńskie. Zamierza ona wystąpić na drogę sądową i postanowiła prowadzić proces aż do najwyższych instancji.

Pyrrusowe zwycięstwo.

Paryż, W krainie Gadał w Senegalu francuzi stoczyli zaciętą walkę z tubylcami. Francuzi zwyciężyli, lecz ponieśli znaczne straty.

Ogromny pożar.

Szanhaj, 17 października. (wł.) Północna część miasta wraz z przedmieściami została zniszczona wczoraj doszczętnie przez pożar.

Skazanie łapownika.

Nowy Jork, 17 października. (wł.) Gubernator

ś. † p.

Michalina Kielska

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św Sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 16-go b. m., przeżywszy lat 15. Wyprowadzenie zwłok odbędzie się dnia 19 b. m., to jest w niedzielę o godzinie 3-ej po poł. z domu przy ulicy Staro-Zarzewskiej № 47, na Nowy cmentarz w Zarzewie. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrążeni w głębokim smutku

3574

RODZICE.

S. † P.

Karol Rydlewski

opatrzony św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł dnia 15-go października, przeżywszy lat 52.

Wyprowadzenie drogi zwłok nastąpi w sobotę dnia 18 b. m. o godz. 3-ej po poł. z domu przy ulicy Rzgowskiej nr. 25, na Stary cmentarz katolicki, na które zapraszają w smutku pogrążeni

Żona, córki i synowie.

tor Nowego Jorku Szulcer skazany został za przekupstwo na degradację.

OFIARY.

Na fundusz dla przekupniów polskich im. Augusta Raubala.

Dla uczczenia pamięci nieodżałowanego profesora, ś. p. Augusta Raubala — b. wychowaniec, Franciszek Stempel 50 kop.

Zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Augusta Raubala — dr. Józef Jokiel z żoną 15 rb.

Michał Daszewski 3 rb.

W myśl Redakcyi „Rozwoju” Kornel i Halina Gorscy zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Augusta Raubala składają 10 rb.

Na szkołę rzemiosł.

(Przy chrz. Tow. dobroczynności).

Nauczyciele niedzielnej szkoły handlowej przy szkole przem.-rękodz., zamiast wieńca na trumnę kolegi, ś. p. Augusta Raubala — 30 rb.

Na „Gniazdo” Tow. opieki nad dziećmi.

Zamiast kwiatów na mogiłę ś. p. Augusta Raubala — koleżdy i koleżanki ze szkoły handlowej L. Siemnickiej składają 35 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów

przy Gimnazjum polskiem Towarzystwa „Uczelnia”.

Zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Augusta Raubala składają Antoniościwo Bernhardowie 5 rb.

SPÓSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprawdzo- ny do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i pręd. wia- trów (metrów na sekundę)	U w a g
10/X 1 popoł.	747.2	10,6	84	Pn 2	Z dnia 10/X Temperatura max. +19,7°C
10/X 9 wiecz.	750.7	5,2	84	Pn W 1	min. 4,2
17/X 7 rano	752.1	0,7	94	Pd 1	Opad: 0,0 mm.

GIEŁDA WARSZAWSKA

(Sprawdzanie telegraficzne — godzina 1, dnia 17 X 1913 roku).

	Ząd.	Ofiar.	Tran.		Ząd.	Ofiar.	Tran.
Czeki na Berl.	46.42	—	—	B-ku D. War.	—	—	—
4% Renta	98.00	92.00	92.50	B-ku H. War.	—	—	433.50
5% Poż. z 1905	—	—	—	—	—	—	—
5% Poż. z 1908	—	—	—	Akc. Lufpopy	—	—	128.75
Premj. I emis.	488	478	—	—	—	—	143.50
II	383	373	—	—	—	—	128.00
Szlacheckie	327	317	—	—	—	—	—
4% Lis. Ziem.	86.65	85.65	86.10	—	—	—	—
4% Lis. Warsz.	90.40	89.40	89.90	—	—	—	—
4% Łódz. Vlls.	84.50	82.50	—	—	—	—	—
4% Łódz. V	—	—	—	—	—	—	—
5% Łódz. V	—	—	—	—	—	—	—
5% Ł. Z. Ł.	—	—	—	—	—	—	272.50

ROŻNE WIĘŚCI.

Uwięzienie handlarzy dziewcząt. M pociągu osobowym, dążącym z Gubien do Halle, uwięziono trzech żydów, z którymi jechało kilka dziewcząt. Jeden z pasażerów podsłuchał rozmowę handlarzy, prowadzoną w języku rosyjskim, a że rozumiał ten język, więc dowiedział się, że chodzi o wywiezienie dziewcząt do lupanarów brazylijskich. Podróżny ów zawiadomił o tem na jednej ze stacji żandarma, który uwięził handlarzy.

Jak mogą długo żyć drzewa? Jeden z wybitnych leśników niemieckich, Gericke, zamieścił

„Kraków”

Opis pamiątek tej prastarej stolicy Polski, wydanie luksusowe.

Dla prenumeratorów „Rozwoju”
w wspaniałej opr. 2 rb. 25 kop.

Nowy Napoleon

Powieść fantastyczna Andrzeja Clarca.

Dla prenumeratorów „Rozwoju”
broszura 60 kop.

Do krwawej nocy

Powieść osnuta na tle ostatniej rewolucyi serbskiej w 5-ciu tomach z ilustracjami.

Dla prenumeratorów „Rozwoju”
broszurowane . 1 rb. 25 kop.

w „Forst landw.-Bl. artykuł, w którym stwierdza, że opowiadania o rzekomo tysiącletnich drzewach nie mają naukowej podstawy. W żadnym bowiem wypadku nie stwierdzono z całą pewnością, aby jakieś drzewo dożyło więcej niż lat 800. W pełnym zdrowiu dochodzą drzewa i to jedynie iglaste, do lat 500, a mianowicie świerki w Szwecyi i Finlandyi.

Następnie najdłużej żyjącymi drzewami są jodły, u których stwierdzono przez obliczenie słoju wiek 430 lat. Modrzew dosięga 275 lat. Z drzew liściastych najdłużej żyje — jak powszechnie wiadomo — dąb. Najstarsze zdrowe egzemplarze dębu liczą nieco więcej nad lat 400, a buki 250. Granicę zdrowia można u innych drzew naznaczyć: u jesionu na lat 170, u brzozy na 160, u olchy 150, u klonu na 250. Najdłużej jednak żyją, a właściwie wegetują lipy. Np. lipa w Neustadt w Wirtembergii liczy lat co najmniej 730 i chociaż pień jej wewnątrz jest spróchniały i wypełniony murem z cegieł, co rok okrywa się nowymi liśćmi.

Dr. WOŁYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista **chorób nosa i gardła, ul. Piotrkowska 56 89.**

Godziny przyjęć. 10—12 i 4—6 po poł., w niedzielę od 10—12. Operacje, bronchioskopia, kąpiele elektryczno-świetlane. 2569

Kupię

2—3 konny używany

motor gazowy

Oferty: sub. „Motor” w administracyi „Rozwoju”.

3556

Masło, Sery, Śmietankę, Miód

poleca 5207
Dom Handlowy
„Bracia Kieszkowscy”
Piotrkowska 215, Tel. 23-20.

GHORYM

Chorych leczących się
Sperminą-Poehla, starają się oszukać
za pomocą szumnych reklam o płynach z
gruczołów nasiennych, przyczym w reklamach tych nie
krepując się zupełnie, przekręcają fakty i powołują się na
Imiona i prace zagranicznych uczonych, którzy nigdy nie widzieli
nawet tych preparatów. Poczytujemy sobie za obowiązek ostrzedz
chorych przed temi ekstraktami, gdyż nie mając nic wspólnego ze Spermi-
ną-Poehla, zawierają one częstokroć szkodliwe dla zdrowia składniki.
Przy neurastenji, niemocy płciowej, wylądzie starozym, histeryj, nerwobólach,
malokrwistości, gruźlicy, przymiocie, skutkach leczenia rzeźni, chorobach serca o-
tuszczeniu, zwapianiu, bioju serca, arytmji, (miooarditjs) zwapianiu tętnic, Alkoho-
lizmie, saniku mleczu podciężrowego, paraliżach, osłabieniu wstępek przebytych chorób,
przeżyczeniu i t. d. zostały jedynie za pomocą Sperminy-Poehla osiągnięte te olśniewa-
jące wyniki, które stwierdzone zostały za pomocą doświadczonych najznakomitszych uczonych
i lekarzy świata całego. **NALEŻY ZWRACAĆ UWAGĘ NA NAZWĘ.**

SPERMINA-POEHL'A

I odmawiać przyjęcia wszelkich ekstraktów i płynów o różnych innych nazwach, o nie-
zdatności których wydana została oficjalna broszura, która wysyłamy na żądanie
gratis i franko, wraz z najnowszą literaturą o **S P E R M I N I E**
SPERMINA-POEHLA znajduje się w sprzedaży
we wszystkich aptekach i ekladach aptecznych.

**ORGANOTERAPEUTYCZNY INSTYTUT
PROFESSOR DR. POEHL'S WIE
DOSTAWCY DWORU
JEGO CESARSKIEJ MOŚCI
PETERSBURG**

147

BAR „EXPRESS“

Ul. Piotrkowska № 14

Poleca śniadania po 25 kop., smaczne obiady z 5 dań po 50 kop. Podczas obiadu koncert od 12 do 3-ej. Kolacje á la carte. Od godz. 7 do 1 i pół w nocy koncert. Różne trunki krajowe i zagraniczne i likiery po niskich cenach. Piwo Piłzeńskie z beczki. W niedziele i czwartki flaki.
Z poważaniem ZARZĄD.

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryczno i moczo-płc.
Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8
Dla pań 5-6. Poczekalnia oddziel-
na. W niedziele od 8—1-ej.
Krótka 5, telef. 23-50. 1897

Okazywał Z Niemiec
Harcu

KANARKI

pierwszorzędne śpiewaki
w dzień i przy świetle ta-
nio do sprzedania Hotel
Niemiecki Średnia I. 3560

Do jednej z większych

farbiarni i

wykończalni

potrzebny jest zdolny młody
człowiek do nadzoru pralni
(Waschmeister).

Pism. oferty pod lit. „K. B.
300“ w adm. „Rozwoju“. 3550

Dr. Jelnicki

Choroby weneryczne, skó-
ry i dróg moczowych
ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70.
Przyjmuje: 9—12 i 5—8, pa-
nie 4—5. 1801

Dr. med. Bolesław Koo

PIOTRKOWSKA 56, tel. 32-62
choroby uszu, nosa, gard-
ła i chirurgiczne 1649
przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.

Dr. med. Wincenty

ŁUKASZEWICZ

b. kliniczny dr. w Petersburgu
Długa 19. 3370
Ch. wewnętrzne, kobiece, dzieci
Od 10—11 r. i od 5—6 w.

WARSZAWA.

Pensjonat dla przyjezdnych i sta-
łych gości „Zachęta“, Heleny
Kuczalskiej. Wygodnie, spokoj-
nie, niedrogo. Nowogrodzka 6a
gdzie zakład gimnastyczny i ma-
sazu. 2677

Skradziono weksel

inblanco na 450 rb. wystaniony
przez Annę i Józefa małż. Hełiń-
skich, na zlecenie Heleny Grab-
skiej. Ostrzega się przed naby-
ciem, gdyż jest nieważny. 3548

Dr. B. REJT

Średnia 5. Tel. 33-79.

Sp. choroby skórne, włosów, wenerycz-
ne, moczo-płciowe i kosmetyka lekarska.
Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-
Hata 606 i 914 (wśródtylnie). Leczenie
ciężkością: elektroliza (usuwanie
szpeczących włosów) i oświetlenie kanału
uretrokopin). Godziny przyjęć: od 9 i pół
do 12 i pół, od 5—8, w niedziele od 10
do 3 Dla pań osobna poczekalnia. 128

POKOJU

z meblami lub bez w śródmieściu
I—II piętro z osobnym wej-
ściem poszukuję zaraz. Oferty
pod „G.“ w „Rozwoju“. 3546

Ogólnie znana

lecznica zębów

lek. dent. H. Pruss
145 Piotrkowska 145
naprzeciw Ewangelickiej. 2913

Dr. EUGENIA KERER-GERSZUNI

POWRÓCIŁA.
CHOROBY KOBIECE

Przyjmuje, od 9 do 11 rano i od 3—6 po
południu, w niedziele do 12 przed poł.
Piotrkowska 121; telef. 18-07. 3159

Dr. med. S. Aronson

były asystent klinik berlińskich.
Piotrkowska 120. Tel. 31-82.
Akuszerya i choroby kobiece.
Przyjmuje od 9—11-ej i od 5—7-ej w.
W niedziele od 10—12. 1437

Dr. L. PRYBULSKI

Ul. Południowa № 2, telef. 13-59
Specjalność syphilis choroby skórne, wło-
sów, (kosmetyka lekarska), weneryczno
moczo-płciowe i niemocy płciowej Leczenie
syphilisu salvars. Ehrlich-Hata „606 i 914“
(wśródtylnie). Godziny przyjęć: od 8—1
i od 4—9, dla pan od 5—6. Dla pań
osobna poczekalnia. 2773

Bardzo tanio

wyprzedaż z drogich towarów
resztki na palta męskie, dam-
skie, oraz burki i inne rzeczy.
Wólczańska № 27 portyer
wskaże. 3572

Potrzebna panna

władająca polskim rosyjskim i
niemieckim z kaucją. Oferty
pod „X X 100“. 3570

Dobry interes

dla panów restauratorów III-go
rzędu. Okazyjnie z powodu wy-
jazdu sprzedam Automat mu-
zyczny (Orkiestrjon) tanio, zu-
pełnie w dobrym stanie. Wiado-
mość u właściciela **Andrzeja
№ 7 m. 25 4-te** piętro zastać
można codziennie do 10-tej rano.

Główny sklep Juliusza 14.

Walenty Kopczyński

Pierwsza Łódzka Piekarnia Mechaniczna

Łódź, ulica Juliusza № 14. — Telefon 10-80.

codziennie świeże bułki i chleb o 4-ej po południu we wszystkich filiach:

Piotrkowska: 76, 112, 144, 200, 273.
Ceglana: 2, 53.
Zawadzka 14.
Południowa 24.
Widzawska: 152, 48 (Pałast Hotel).

Zgierska 13.
Mikołajewska 27.
Konstantynowska 8.
Długa 11 róg Konstantynowskiej.
Główny sklep Juliusza 14.

Główny sklep Juliusza 14.

Cebulki narcyzów,

tulipanów, hia-
cyncytów i t. p.
oraz narzędzia
i książki ogrod-
nicze

poleca

3566

L. Jasiński, Andrzeja 10.

Na Zachodniej № 31

3568

w Lombardzie Akcyjnym

sprzedają biżuterii złotej z brylantami,
perłami i kolorowymi kamieniami, oraz wyroby
srebrne, pozostałe z licytacji po cenach
niskich u taksatorów.

Jest do wdzierzawienia
od Nowego-Roku w Łodzi

restauracja

przy hotelu „Victoria“, od prze-
szło 40-tu lat egzystująca, punkt
przy ulicy Piotrkowskiej—pier-
wszorzędny. Reflektanci zechcą
co do warunków osobiście na
miejscu do właściciela hotelu
się zgłaszać 3534

Akuszeryka-masażystka
z dyplomem warszawskiego uni-
wersytetu, zamieszkała w Łodzi,
ulica Wólczańska № 109,

3552

W. Kubicka.

D' Mittelstaedt

Mikołajewska 67.

Przyjm.: od 8—9 i pół rano i 5—6
pół. po poł. w niedziele i święta:
tylko rano od 8—10